

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM.MIKOŁAJA KOPERNIKA W
TWORKOWIE
2023/2024

„W wychowaniu chodzi właśnie o to ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem - o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy, ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich”

Jan Paweł II,

Przemówienie w

UNESCO (02.06.1980)

WSTĘP

Nasz program wychowawczo- profilaktyczny ma służyć rozwijaniu u dzieci i młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dziedzictwa kulturowego regionu przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultury Europy. Ma przygotować ucznia do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Tworkowie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Podstawa prawna:

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).**
- **Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).**

- **Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).**
- **Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).**
- **Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).**
- **Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).**
- **Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).**
- **Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).**
- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii**
- **Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej); (art. 4 ust. pkt 24 oraz art. 26) (art. 84 ust. 1–3 oraz ust. 5 ustawy Prawo oświatowe;**
- **Statut Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Tworkowie**

- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾ z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym z późn. zmianami**
- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾ z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 z późn. zmianami**
- **Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r . poz. 59, oraz z 2020 r. poz. 322, 374 i 567)**
- **Wytyczne MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r.**
- **Rozporządzenie MEN z dnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych szkołach i placówkach.**
- **Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.**

ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE I ORGANIZACYJNE PROGRAMU

Program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje wytyczne polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024:

Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024 ustalone przez ministra edukacji wpisują się w takie ujęcie misji szkoły – w szczególności następujące z nich:

- **Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.**
- **Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.**
- **Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.**
- **Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.**
- **Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.**

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2022/2023
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),

- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

Działalność profilaktyczno-wychowawcza to również:

Wzmacnianie czynników chroniących takich jak:

- bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci
- kreatywność, innowacyjność i samodzielność
- zainteresowanie nauką
- kształtowanie patriotycznych postaw uczniów
- więź emocjonalna z rodzicami
- poszanowanie norm, wartości, autorytetów
- edukacja rodziców
- dbanie o własny rozwój

- racjonalne spędzanie czasu wolnego ze szczególnym zwróceniem uwagi na aktywne formy wypoczynku

Eliminowanie czynników ryzyka:

- negatywnego wpływu grupy rówieśniczej
- negatywnego wpływu portali społecznościowych oraz dostępności do zasobów internetowych
- dysfunkcji wynikających z sytuacji rodzinnej
- absencji i porzucania szkoły przez uczniów
- agresji i przemocy
- dostępności do używek, w tym dopalaczy
- przyzwolenia społecznego
- dysfunkcji wynikających z sytuacji rodzinnej
- słabej więzi uczniów z rodzicami
- stresu i depresji

II. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

Szkoła znajduje się przy ulicy Głównej w Tworkowie. Posiada boiska szkolne , w tym orlik, boisko plażowe, boisko asfaltowe i do piłki koszykowej. W szkole zatrudnieni są specjaliści: pedagog, doradca zawodowy oraz logopeda. Funkcjonuje w systemie jednozmianowym. Szkoła posiada: sekretariat, pokój nauczycielski, salę gimnastyczną, gabinet pedagoga, pielęgniarki oraz świetlicę szkolną. Działalność placówki jest dostosowana do potrzeb uczniów i rodziców. Szkoła oferuje szeroki wachlarz zajęć pozalekcyjnych, których wybór uzależniony jest od postawionej diagnozy.

Szkoła pielęgnuje liczne tradycje związane z integrowaniem środowiska lokalnego, organizując imprezy typu: dzień otwarty, zabawa karnawałowa, kiermasze świąteczne, akcje charytatywne. Ponadto współpracuje z instytucjami wspierającymi: Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, OPS-em, Sądem Rejonowym, Policją.

III. WARTOŚCI UZNAWANE PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ

Jednym z ważniejszych celów kształcenia w szkole podstawowej jest wprowadzenie uczniów w świat wartości. Poznanie wartości uznawanych przez całą społeczność szkolną nastąpiło poprzez diagnozę wstępną poprzedzającą tworzenie programu. Analiza uzyskanych wyników pozwala na stworzenie ich listy. Są to:

- rodzina
- szacunek
- wykształcenie
- sprawiedliwość
- odpowiedzialność
- miłość

Ponadto najważniejsze umiejętności zdobywane w szkole:

- kształtowanie dojrzałego i odpowiedzialnego postępowania
- rozwijanie twórczego i kreatywnego działania
- przyjmowanie odpowiedzialności za własne postępowanie
- współdziałanie w zespole
- umiejętność dbania o własne zdrowie fizyczne i psychiczne
- radzenie sobie w sytuacjach trudnych

W oparciu o bazę wartości naszej szkole:

- Doskonalimy umiejętności posługiwania się w bezpieczny sposób technologią komputerową od najmłodszych lat
- Kształtujemy u uczniów umiejętności kluczowe niezbędne do wytworzenia u uczniów kreatywności, elastyczności, wyobraźni przydatnych do poruszania się we współczesnym świecie
- Kształtujemy u uczniów umiejętności językowe z zakresu języków obcych pozwalające na swobodne porozumiewanie się w życiu codziennym

- Wykształcenie umiejętności współpracy w zespole , umożliwiających właściwe i niekonfliktowe funkcjonowanie w społeczeństwie ludzi otwartych, tolerancyjnych i poszukujących
- Uważliwianie wychowanków na piękno otaczającego świata poprzez bezpośredni kontakt z dobrami kultury i sztuki oraz poprzez obcowanie z naturą

Uczestnicy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,

- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- monitoruje współpracę pedagoga specjalnego z nauczycielami, wychowawcami, innymi specjalistami oraz umacnia wspierającą rolę pedagoga specjalnego w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów – wg *Raportu Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”* rekomendowane są „zwykłe rozmowy, zainteresowanie przeżyciami uczniów, proste zabawy integracyjne, wstępne rozpoznanie dotyczące liczby uczniów o bardzo złej kondycji psychicznej”,

- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog specjalny, pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
- Monitoruje pracę wychowawców klas i nauczycieli w zakresie wychowania i profilaktyki.
- Inicjuje i organizuje przedsięwzięcia określone w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym.
-

Pedagog specjalny, m.in.:

- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:
 - rekomendowaniu dyrektorowi działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzeniu warunków dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,

- prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
- rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami,
- współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny),
- przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wymienionych wyżej zadań.

Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie ze współczesnymi zagrożeniami oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,

- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i uzależnieniami od technologii cyfrowych,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnym, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem, pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci.

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- koordynują pracę wychowawczo-profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;

- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka: policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądami rodzinnymi.

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb uczniów;

- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- przestrzegają Szkolnego Kodeksu Postępowania Ucznia;
- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swoje prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolne Program Wychowawczo-Profilaktyczny).

Metody stosowane do realizacji wyznaczonych celów:

- gry i zabawy,
- twórczość artystyczna dzieci,
- projekty,
- odgrywanie ról (symulacje, inscenizacje, dramy, scenki rodzajowe),
- praca w terenie,
- wycieczki tematyczne, turystyczno-krajoznawcze.

Formy pracy:

- praca w zespołach zadaniowych,
- praca w zespołach,
- praca indywidualna,

- koła przedmiotowe,
- zespoły wyrównawcze,
- Samorząd Uczniowski,
- zajęcia pozalekcyjne,
- gry i zabawy.

IV. MODEL ABSOLWENTA

Dążeniem szkoły w Tworkowie jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny,
- jest kreatywny,

- jest odważny,
- jest samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,

V. CELE OGÓLNE

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- Współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- Współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji
- Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- Przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- Poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- Poszerzanie wiedzy rodziców , opiekunów, nauczycieli , uczniów na temat bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych.
- Pozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i

rozwiązywania problemów związanych z technologią cyfrową, z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- Przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- Wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

- Wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- Wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- Realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- Włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym 2023/2024 najważniejsze działania w pracy wychowawczej i profilaktycznej są ukierunkowane na:

- Przyjęcie i przekazywanie uczniom jasnego systemu wartości uniwersalnych jakimi są: „Prawda”, „Dobro” i „Piękno”.
- Tworzenie warunków do otwartego dialogu i skutecznej współpracy kadry pedagogicznej z rodzicami i uczniami.
- Podejmowanie działań rozwijających profilaktykę rówieśniczą i profilaktykę zintegrowaną.
- Kształtowanie postaw w kierunku promocji zdrowia fizycznego i psychicznego oraz zdrowego stylu życia.
- Kształcenie rozwijające samodzielność, kreatywność i innowacyjność uczniów.
- Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów
- Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.
- Wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów.
- Wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- Rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- Budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- Przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- Troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.
- należy podjąć działania mające na celu zachęcenie uczniów do dzielenia się z nauczycielami swoimi problemami:
 - zachęcać uczniów do rozmów nt. trudności i problemów, z jakimi się borykają,
 - stwarzanie atmosfery opartej na zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa
 - systematycznie przypominać uczniom o możliwości skorzystania z pomocy pedagoga szkolnego.
 - Stwarzać atmosferę życzliwości i chęci niesienia pomocy uczniom na zajęciach.
 - zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,

- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (dopalaczy, lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE

Mając na uwadze cel główny programu w działalności profilaktyczno- wychowawczej szkoły wyodrębniliśmy następujące cele szczegółowe :

- Permanentny rozwój-wartości, normy, wzory zachowań.
- Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań
- Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji
- Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły
- Rozwijanie poczucia jedności człowieka z otaczającym światem.

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZYCH

I. PERMANENTNY ROZWÓJ – WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Zadania szkoły</u>	<u>Osoba odpowiedzialna</u>	<u>Sposób realizacji</u>	<u>Termin</u>
<p>Uczeń świadomie planuje własny rozwój poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno;</p>	<p>Poznanie zainteresowań i zdolności ucznia</p> <p>Stworzenie możliwości udziału w zajęciach dodatkowych rozwijających uzdolnienia uczniów</p> <p>Promowanie osiągnięć uczniów w społeczności szkolnej</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog</p>	<p>Organizacja zajęć pozalekcyjnych:</p> <p>Koło Naukowe Kopernik,</p> <p>Koło Charytatywne,</p> <p>Organizacja konkursów: plastycznych, przedmiotowych itp.</p> <p>Apele, występy itp.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

<p>Uczeń potrafi rozwiązywać problemy, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych</p>	<p>Stworzenie uczniom możliwości korzystania z fachowej pomocy. Poznanie mocnych i słabych stron ucznia. Ukazywanie uczniom twórczego rozwiązywanie konfliktów.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, bibliotekarz, specjaliści, opiekun SU</p>	<p>Warsztaty radzenia sobie w trudnych sytuacjach, Program Świadomość procentuje. Młode Głowy, rozmowy, spotkania z pracownikami PPP. Szkolny Dzień przeciwko agresji, Tydzień Tolerancji, zajęcia na temat cyberprzemocy, Dzień Bezpiecznego Internetu</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
<p>Uczeń kształtuje przyjazny klimat w szkole, buduje prawidłowe relacje rówieśnicze oraz relacje uczniów i nauczycieli, wychowawców.</p>	<p>Wzmacnianie poczucia własnej wartości, radzenie sobie ze stresem, w relacjach rówieśniczych, integracja grupy.</p>	<p>Wychowawcy, pedagog, nauczyciele, specjaliści</p>	<p>Zajęcia reintegrujące społeczność szkolną/ zespoły klasowe lekcje wychowawcze/warsztaty prowadzone przez pedagoga lub specjalistów z PPP, wychowawców. Zajęcia w ramach programu „Młode głowy”, „Świadomość procentuje”</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
<p>Uczeń poznaje świat wartości poprzez literaturę, kulturę i sztukę</p>		<p>Wychowawcy, nauczyciele, bibliotekarz</p>	<p>Lekcje j. polskiego, historii</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

--	--	--	--	--

II. **Aktywizowanie do odpowiedzialnego udziału w życiu rodzinnym, szkolnym i w życiu publicznym.**

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Zadania szkoły</u>	<u>Osoba odpowiedzialna</u>	<u>Sposób realizacji</u>	<u>Termin</u>
Uczeń kształtuje zasady dobrego zachowania w życiu osobistym i społecznym człowieka	Wykształcenie krytycznej postawy wobec braku kultury wśród rówieśników i dorosłych. Zapoznanie uczniów z zasadami dobrego zachowania.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog,	Lekcje wychowawcze, lekcje języka polskiego, indywidualne rozmowy	Cały rok szkolny
Uczeń jest aktywnym i pełnoprawnym członkiem rodziny	Budowanie właściwych relacji pomiędzy szkołą a rodzicami. Kształtowanie właściwego modelu rodziny	apele i uroczystości obchody klasowe ; Dzień Chłopaka, Dzień Kobiet, Dzień Babci Dziadka, Dzień Matki i Ojca, pocztka walentynkowa ,Festyn Rodziny	Nauczyciele poloniści, wychowawcy, pedagog,	Cały rok szkolny

	w oczach dziecka.			
--	----------------------	--	--	--

III. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań, radzenie sobie w sytuacjach trudnych.

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Zadania szkoły</u>	<u>Osoba odpowiedzialna</u>	<u>Sposób realizacji</u>	<u>Termin</u>
<p>Uczeń poznaje regulaminy i respektuje zasady .</p>	<p>Organizacja zajęć dotyczących praw i obowiązków dziecka i ucznia.</p> <p>Egzekwowanie przestrzegania zasad obowiązujących w szkole- wzmacnianie pozytywnych postaw</p> <p>Zapoznanie z obowiązującymi na terenie placówki zasadami zachowania, regulaminami, procedurami oraz</p>	<p>Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog</p>	<p>Lekcje wychowawcze, spotkania z policjantem, konkursy</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>konsekwencjami ich łamania.</p> <p>Promowanie zasad bezpieczeństwa</p>			
<p>Uczeń kształtuje nawyki i odpowiednie zachowania w konkretnych sytuacjach</p>	<p>Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacji interpersonalnej i rozwiązywania konfliktów na drodze dialogu.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, pracownicy PPP</p>	<p>Dzień Nie agresji, zajęcia warsztatowe dotyczące twórczego rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem. Zajęcia dotyczące wzajemnego szacunku, tolerancji, empatii. Cyberprzemoc oraz udział w Dniu bezpiecznego internetu.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
<p>Uczeń działa na rzecz społeczności szkolnej zespołu klasowego</p>	<p>Zachęcanie do wspólnej pracy na rzecz samorządu i społeczności szkolnej.</p> <p>Wdrażanie uczniów do samooceny i oceny koleżeńskiej.</p> <p>Wzbudzanie empatii i postawy szacunku do rówieśników</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog</p>	<p>Praca w samorządzie klasowym i szkolnym, organizowanie samopomocy uczniowskiej (np. pomoc w odrabianiu lekcji), organizowanie wyborów klasowych i szkolnych.</p> <p>Prezentowanie osiągnięć uczniów na forum szkoły i w środowisku lokalnym- konkursy, wystawy.</p> <p>Podjęmowanie działań grupowych i zespołowych na rzecz</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

			klasy – Mikołajki klasowe, Wigilia, akcje charytatywne. Wspólne wycieczki	
--	--	--	---	--

IV. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Zadania szkoły</u>	<u>Osoba odpowiedzialna</u>	<u>Sposób realizacji</u>	<u>Termin</u>
Uczeń ma poczucie przynależności do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej	Kształtowanie ucznia więzi z krajem ojczystym oraz szacunku dla własnego państwa Wpajanie szacunku dla tradycji i historii oraz symboli narodowych.	Nauczyciele, wychowawcy, nauczyciel historii,	Tworzenie sytuacji wyzwalających emocjonalny związek z krajem ojczystym: -pieśni patriotyczne -inscenizacje -uroczyste apele, audycje (Lekcje wychowawcze, lekcje historii, języka polskiego.) Udział w akcjach o charakterze patriotycznym oraz charytatywnych- Szkolne Koło Charytatywne	Cały rok szkolny

<p>Uczeń buduje więź ze wspólnotą lokalną, narodową i społeczną</p>	<p>Ukazywanie czym jest szacunek do osób starszych. Wzbudzanie empatii, tolerancji. Ukazywanie poszanowania do tradycji oraz integracja społeczności uczniowskiej.</p>	<p>Dyrektor, Wychowawcy, nauczyciele, pedagog</p>	<p>Działanie na rzecz środowiska lokalnego, - współdziałanie z innymi organizacjami młodzieżowymi, a także z organizacjami pozarządowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, działającymi na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (Szlachetna Paczka itp.) - pomoc w działaniach szkoły oraz współpracujących z nią organizacji mających na celu promowanie idei aktywności obywatelskiej oraz działalności na rzecz środowiska lokalnego.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
--	--	---	--	-------------------------

Uczeń jest świadomy przynależności do wspólnoty europejskiej	Poznanie historii, kultury i tradycji krajów europejskich.	Dyrektor, nauczyciele języków obcych	Projekty europejskie, organizacja Dnia języków obcych, konkursy językowe, gazetki tematyczne, współpraca zagraniczna	Rok szkolny
Uczeń jest świadomy tożsamości regionalnej	Kultywowanie tradycji regionalnych (gwara, folklor, obyczaje)	Wychowawcy, nauczyciel historii, polskiego	Apel regionalny, wycieczki, wystawy, konkurs gwary śląskiej	Cały rok szkolny

IV. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Zadania szkoły</u>	<u>Osoba odpowiedzialna</u>	<u>Sposób realizacji</u>	<u>Termin</u>
Uczeń zna zasady prawidłowego odżywiania się	Upowszechnianie programów z zakresu zdrowego odżywiania się . Zwiększenie świadomości uczniów w zakresie zdrowego stylu życia. Uwrażliwienie na choroby typu Bulimia, Anoreksja	Nauczyciele biologii, przyrody, wychowania fizycznego, wychowawcy, pielęgniarka	Program Trzymaj formę, Owoce w szkole, Szklanka mleka. Działania promujące zdrowe odżywianie, konkursy, lekcje tematyczne.	Cały rok szkolny
Uczeń zna i przestrzega procedury bezpieczeństwa obowiązujące w szkole w czasie Covid 19	Upowszechnianie informacji związanych z zaleceniami GIS,MZ, MEiN	Nauczyciele, wychowawcy, dyrektor	Spotkania z rodzicami, lekcje wychowawcze, gazetki informacyjne	Cały rok szkolny
Uczeń ma świadomość korzyści płynących z aktywności fizycznej	Kształtowanie sprawności i wytrzymałości fizycznej, nawyków uprawiania sportu i turystyki Podejmowanie działań w celu zwiększenia	Dyrektor, Wychowawcy, nauczyciele wychowani fizycznego, pielęgniarka	Zajęcia o tematyce: Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek oraz czas wolny .Prawidłowa postawa ciała i	Cały rok szkolny

	<p>zaangażowania uczniów z zajęcia wychowania fizycznego</p> <p>Zagospodarowanie czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej w szkole i placówce oraz poza nią</p>		<p>czynniku ją warunkujące</p> <p>Podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy i postępowania w razie wypadku.</p> <p>Udział w zawodach, zorganizowanie Dnia sportu.</p> <p>Zajęcia sportowe pozalekcyjne.</p>	
<p>Uczeń jest świadomy zagrożeń wynikających z różnego rodzaju środków uzależniających oraz internetu</p>	<p>Zwiększanie świadomości uczniów w zakresie bezpieczeństwa w sieci..Utrwalenie bezpiecznych zachowań, które chronią lub zmniejszają ryzyko związane z zagrożeniami w sieci, Zapewnienie możliwości konsultacji on-line dla rodziców uczniów.Dostosowanie narzędzi, metod i form pracy stosowanych w zdalnym nauczaniu, do możliwości psychofizycznych</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog,</p>	<p>Udział w programie: Smak życia czyli debata o dopalaczach, organizacja akcji profilaktycznych: Dzień bezpiecznego internetu, Dzień przeciwko agresji. Zapraszanie pracowników poradni na zajęcia warsztatowe z zakresu profilaktyki . Spotkanie z</p>	<p>Rok szkolny</p>

	uczniów. Wzmacnianie kompetencji psychologicznych uczniów i ich umiejętności społecznych. Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkoły w zakresie profilaktyki i bezpieczeństwa		przedstawicielem policji. Lekcje wychowawcze, audycje radiowe, spektakl profilaktyczny, konkursy plastyczne.	
Uczeń współtworzy odpowiedni klimat szkoły	Integrowanie społeczności szkolnej, w tym uczniów z niepełnosprawnościami i chorymi Pielęgnowanie właściwych relacji pomiędzy członkami społeczności szkolnej uczeń-nauczyciel - rodzic	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog	Lekcje wychowawcze, działalność charytatywna, prowadzenie szkolnej strony internetowej, działalność Samorządu Uczniowskiego	Cały rok szkolny

V. Rozwijanie poczucia jedności człowieka z otaczającym światem-ekologia.

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Zadania szkoły</u>	<u>Osoba odpowiedzialna</u>	<u>Sposób realizacji</u>	<u>Termin</u>
<p>Uczeń rozpoznaje zagrożenia cywilizacyjne i kształtuje postawy proekologiczne</p>	<p>Uświadomienie negatywnych skutków degradacji środowiska</p> <p>Wdrażanie uczniów do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego i dorobku kulturowego</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy biologii, przyrody,</p>	<p>Przypomnienie zasad zachowania się w lesie i obszarach chronionych – pogadanki na lekcjach</p> <p>Poznanie lub przypomnienie sposobów segregacji odpadów i śmieci – pogadanki na lekcjach</p> <p>Udział w akcjach ekologicznych</p> <p>Klasa 2: Z ekologią na Ty oraz Szkolny gang Mocniaków</p> <p>Filmy edukacyjne, programy, pogadanki, akcja Sprzątanie świata. Zajęcia w plenerze. Udział w akcjach ekologicznych</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
		<p>Dyrektor, Wychowawcy,</p>	<p>Konkursy, spotkania o charakterze</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

<p>Uczeń posiada wiedzę o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym</p>	<p>Kształtowanie postawy szacunku do otaczającego świata. Posługiwanie się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi do poszerzania wiedzy z różnych dziedzin, a także do rozwijania zainteresowań.</p>	<p>nauczyciele przyrody, biologii. Nauczyciel informatyki</p>	<p>edukacyjnym. Zajęcia o charakterze prospołecznym. Prowadzenie i opieka nad ogródkiem szkolnym. Opieka na zwierzętami w pracowni przyrodniczej</p>	
--	---	---	--	--

VII. TREŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI ZAWARTE W PODSTAWACH PROGRAMOWYCH PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

I. Zdrowie – edukacja zdrowotna

Przedmiot	Wymagania szczegółowe
-----------	-----------------------

<p>Edukacja wczesnoszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; • ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; • posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; • posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; • reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; • wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; • przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; • ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; • ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
<p>Informatyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;

<p>Biologia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; • uzasadnia konieczność ochrony przyrody; • opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
<p>Wychowanie fizyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; • opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; • opisuje zasady zdrowego odżywiania; • przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; • przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; • omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; • wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; • omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; • wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; • wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;

Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, na czym polega wierność, zaufanie i dialog w relacjach międzyludzkich; • wskazuje różnice i podobieństwa między przyjaźnią,
	<ul style="list-style-type: none"> • zakochaniem, miłością; rozumie znaczenie miłości w życiu człowieka; • rozumie, że lepsze zrozumienie siebie powoduje lepsze zrozumienie innych; • zna i rozumie podłoża konfliktów w rodzinie i określa ich przyczyny; wskazuje sposoby rozwiązywania konfliktów; • posługuje się różnymi formami komunikowania się; • odczytuje i interpretuje komunikaty; • rozumie znaczenie mowy ciała w kontaktach interpersonalnych; • potrafi lepiej zrozumieć siebie i drugiego człowieka; • rozumie znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości i budowaniu emocjonalnych więzi;
WOS	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; • podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; • uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im;

	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różne formy zachowań asertywnych;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; • doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; • poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; • wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; • omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; • dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie);

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna,
Technika	<ul style="list-style-type: none"> przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;

II. Relacje-kształtowanie postaw społecznych

Przedmiot	Wymagania szczegółowe
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole,

	<ul style="list-style-type: none">• drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;• przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;• współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;• dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;• dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;• odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;• ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot;• szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;• uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu;• wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;• wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; • przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; • identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; • bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; • pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; • wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; • wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; • omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;

	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; • wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; • wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; • współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; • motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);
WOS	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; • wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; • uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania); • przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku; • wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego

	<p>zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; • rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; • przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego; • doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;

<p>Wychowanie do życia w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zasady <i>savoir-vivre'u</i> w różnych sytuacjach społecznych; • rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; • przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedziane i pisane słowa; • kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego; • bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania
---------------------------------------	--

3. Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

Przedmiot	Wymagania szczegółowe
<p>Edukacja wczesnoszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uznanie, uczciwość,

	<p>wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne;</p> <ul style="list-style-type: none"> • szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; • określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienia swojego zdania,
	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; • odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania
<p>Język polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; • rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami; • kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej;

	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; • rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; • rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; • rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; • kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania; • jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;
Historia	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;

	<ul style="list-style-type: none"> • zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; • zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; • uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); • angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; <ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; • stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> • zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); • zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;

WOS	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; • podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; • uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom; • planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu

IV. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Przedmiot	Wymagania szczegółowe
-----------	-----------------------

Edukacja
wczesnoszkolna

- wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;
- rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego;
- stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;
- ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun;
- określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety;
- rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;

Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; • przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku; • omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; • wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; • wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; • wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;

WOS	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach; • przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; • wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; • przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; • stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; • ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich
Technika	

	<ul style="list-style-type: none"> • przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; • analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); • wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany

IX.SPODZIEWANE EFEKTY

1.Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia stosownie do jego potrzeb i możliwości:

- Uczeń potrafi oceniać zachowanie kolegów oraz swoje
- Uczeń ma świadomość swoich zalet i wad.
- Uczeń potrafi wykorzystywać swoje uzdolnienia
- Rozumie celowość rozwijania tych zainteresowań
- Uczeń potrafi poszerzać swoją wiedzę wykorzystując technologię informacyjną
- Uczeń potrafi dokonać obserwacji własnych i radzić sobie w trudnych sytuacjach.
- Uczeń potrafi odpowiadać za swoje postępowanie i zna konsekwencje

2.Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań

- Uczeń ma poczucie przynależności do klasy i społeczności szkolnej
- Uczeń chce i wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej, angażuje się w przedsięwzięcia szkolne
- Uczeń współtworzy i respektuje normy grupowe
- Doświadcza współzależności i współodpowiedzialności za działanie grupy
- Rozumie potrzebę krytycyzmu wzorów postępowania proponowanych poprzez środki masowego przekazu
- Uczeń szanuje dorosłych. W języku codziennym nie używa wulgaryzmów, zachowuje się poprawnie wobec dorosłych, rówieśników i młodszych.
- Uczeń nie dewastuje mienia społecznego
- Uczeń umie rozpoznać sytuacje ryzykowne i ich unikać, jest świadomy zagrożeń współczesnego świata
- Uczeń potrafi przestrzegać zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- Uczeń potrafi zachować się podczas zagrożenia.

3.Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji:

- Uczeń wykazuje chęć poznania ojczystego kraju i jego tradycji w dobie integracji europejskiej
- Uczeń wie jak odpowiednie zachowanie się na uroczystościach szkolnych i państwowych.
- Uczeń ma poczucie przynależności do klasy i społeczności szkolnej
- Chce i wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej, angażuje się w przedsięwzięcia szkolne
- Współtworzy i respektuje normy grupowe
- Doświadcza współzależności i współodpowiedzialności za działanie grupy
- Chce i potrafi się pozytywnie zaprezentować
- Rozumie potrzebę krytycyzmu wzorów postępowania proponowanych poprzez środki masowego przekazu
- Uczeń szanuje dorosłych. W języku codziennym nie używa wulgaryzmów, zachowuje się poprawnie wobec dorosłych, rówieśników i młodszych.
- Uczeń odpowiednio zachowuje się na uroczystościach szkolnych oraz państwowych

- Uczeń potrafi zachować się zgodnie z wymogami miejsca i chwili
- Uczeń wykazuje chęć poznania ojczystego kraju i jego tradycji w dobie integracji europejskiej
- Uczeń wykazuje chęć poznania ojczystego kraju oraz jego tradycji
- Uczeń zna historię narodu polskiego
- Uczeń okazuje szacunek historii narodowej
- Uczeń rozumie potrzebę kontynuowania tradycji narodowych

4. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły

- Uczeń zna zaburzenia związane z nieprawidłowym odżywianiem
- Uczeń zna zasady zdrowego żywienia
- Uczeń jest świadomy groźnych skutków uzależnień.
- Potrafi dokonać właściwego wyboru.
- Uczeń zna normy dobrego zachowania i wg nich postępuje.
- Próbuje samodzielnie rozwiązywać problemy
- Podejmuje aktywność fizyczną w szkole i poza nią
- Potrafi współpracować w grupie rówieśniczej w pracy i w zabawie
- Uczeń umie rozpoznawać sytuacje ryzykowne i ich unikać
- Uczeń ma poczucie przynależności do klasy jako ważnego jej ogniwa.
- Chce i wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej.

5. Rozwijanie poczucia jedności człowieka z otaczającym światem.

- Uczeń ma świadomość znaczenia ochrony środowiska dla życia i zdrowia człowieka
- Zna sposoby segregacji odpadów i śmieci
- Potrafi właściwie zachować się na wycieczkach w plenerze, szanuje przyrodę
- Uczeń potrafi zachować się zgodnie z wymogami miejsca i chwili

X. SPOSOBY EWALUACJI

Głównym celem ewaluacji jest poniesienie efektywności pracy profilaktycznej i wychowawczej szkoły. Celem szczegółowym jest uzyskanie informacji o przebiegu realizacji działań profilaktycznych oraz poznanie ewentualnych trudności i niedociągnięć, które pojawiają

się w trakcie realizacji programu. Metody ewaluacji to : analiza dokumentacji szkolnej, badania kwestionariuszowe, wywiady, obserwacje.